

Financieel beleidsplan

Versie	Wijzigingen	Status
Versie 3.0		Goedgekeurd RvT 9-10-2015
		Positief advies MR 27-10-2015
		Vastgesteld RvB 28-10-2015

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Doel financieel Beleidsplan	3
3.	Uitgangspunten Financieel Beleid	3
4.	Financieel beleid en financiële doelstellingen	4
	4.1 Strategisch / Tactisch financieel beleid	4
	4.2 Tactisch / Operationeel financieel beleid	5
5.	Randvoorwaarden	
	5.1 Externe randvoorwaarden	5
	5.2 Interne randvoorwaarden	6

Bijlage: Bepaling Kengetallen

1. Inleiding

In dit document wordt nader ingegaan op het Financieel Beleid van de Scholengroep.

Vragen zijn onder meer: wat is het doel en wat zijn de uitgangspunten van het financieel beleid, welke financiële doelstellingen worden nagestreefd. En binnen welke randvoorwaarden moeten de financiële doelstellingen gerealiseerd worden?

Veel van de antwoorden op bovenstaande vragen zijn tot nu toe impliciet gebleven. Ook is het niet altijd duidelijk waar de beleidsruimte ligt op financieel gebied.

Dit document probeert op de genoemde vragen, antwoorden te geven.

2. Doel Financieel beleidsplan

Het doel van het Financieel Beleid is de financiële continuïteit van de organisatie te waarborgen. Tevens gaat het om de optimale randvoorwaarden te creëren om het Strategisch Beleidsplan 2012-2016 en de denkrichting Strategie 2015 ev. uit te kunnen voeren.

Overigens zal in het najaar van 2015 het Strategisch Beleidsplan geactualiseerd worden.

De basis van de continuïteit ligt in de toestroom van nieuwe leerlingen en de daarmee samenhangende bekostiging.

Eigen vermogen / Weerstandsvermogen

Om de continuïteit te kunnen waarborgen is een buffer nodig, het vrij besteedbaar eigen vermogen. Het begrip weerstandsvermogen wordt gebruikt om aan te geven welke percentage het eigen vermogen uitmaakt van de totale baten. Per 31 december 2014 ligt dit bij de Scholengroep dit op ca. 32%. Het eigen vermogen dient er voor om tegenvallers op te kunnen vangen. Hoeveel eigen vermogen nodig is, is afhankelijk van het risico profiel (zie document "Financiële risico analyse", januari 2015) In hoofdstuk 4.1. Strategisch/ tactisch financieel beleid wordt hierop nader in gegaan.

Voorzieningen

Naast een eigen vermogen / weerstandsvermogen zijn ook voorzieningen noodzakelijk, bijvoorbeeld ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud.

Een andere reden voor een voorziening kunnen toekomstige betalingsverplichtingen zijn, die hun ontstaan hebben in de bedrijfsvoering van het verleden. Voor het aanhouden van voorzieningen zijn steeds strengere eisen gesteld de afgelopen jaren.

3. Uitgangspunten Financieel Beleid

- Het Besturingsmodel van de Scholengroep. De besturing vindt plaats met decentrale verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de locatiedirecteuren. Bovenschoolse financiële onderwerpen worden op Stichtingsniveau behandeld. De locatiedirecteuren zijn integraal, dus ook financieel verantwoordelijk voor de budgetten van de school/scholen op hun locatie (Voor meer informatie zie het document "Besturingsmodel", december 2014)
- De Raad van Bestuur draagt integrale eindverantwoordelijkheid voor alle beleidsgebieden (onderwijs, personeel & organisatie, financiën en huisvesting)
- Koppeling onderwijs, personeel en financiën
- Onderlinge solidariteit, bijvoorbeeld het gezamenlijk afdekken van de risico's op verschillende gebieden
- Streven naar financiële soliditeit
- Risico mijdend op financieel gebied
- Verdelen van de centrale lasten op basis van de personele en materiële lump sum

4. Financieel beleid en financiële doelstellingen

Er wordt een onderscheid gemaakt in het Strategisch /tactisch financieel beleid en het Tactisch/operationeel financieel beleid

4.1 Strategisch/ tactisch financieel beleid

De volgende beleidskeuzes zijn gemaakt:

Sluitende exploitatiebegroting

In principe is het financieel beleid gericht op een sluitende exploitatie. De baten en lasten zijn dan in evenwicht. De rentabiliteit bedraagt dan nul procent (rentabiliteit =exploitatie resultaat gedeeld door de baten)

Echter gezien de gemaakte strategische keuzes (april/mei 2015) voor het wegwerken van achterstanden (bijv. personeelsopleidingen, onderwijskwaliteit, schoolklimaat, beveiliging) en het intensiveren van vernieuwingsactiviteiten (bijv. vernieuwde opzet digitalisering), zal de exploitatie de komende jaren niet sluitend zijn. Dit betekent een afname van het eigen vermogen. Als richtsnoer bij deze ontwikkeling wordt uitgegaan van een daling van het eigen vermogen in de periode 2016 t/m 2019 van maximaal k€ 1.940.

Randvoorwaarden hierbij zijn:

- 1) het handhaven van een goede vermogenspositie (o.a. eisen van liquiditeit en solvabiliteit);
- 2) een financieel buffer in de vorm van eigen vermogen dat groot genoeg is om tegenvallers en risico's te kunnen opvangen.

Een eerste financiële risico analyse (jan 2015) heeft uitgewezen dat het eigen vermogen twee derde deel van alle gewogen en contant gemaakte financiële risico's kan afdekken.

De ontwikkeling van de risico's als het eigen vermogen /weerstandsvermogen wordt frequent gemonitord

Flexibilisering van de kosten

Het financiële resultaat is sterk afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal leerlingen. In de tijd gezien kan dit sterk fluctueren. Gekozen wordt daarom om de exploitatie kosten meer te flexibiliseren en schaalbaar te maken afhankelijk van het aantal leerlingen/aantal FTE's.

Gedacht kan worden om bepaalde diensten in te kopen in plaats van zelf te investeren in bijv. ICT apparatuur of ondersteunende taken in meer of mindere mate extern uit te besteden. Een bijkomend voordeel bij uitbesteding is dat veelal ook kostenvoordelen behaald kunnen worden.

Voorzieningen

Jaarlijks bij de totstandkoming van de Jaarrekening vindt een beoordeling plaats van de noodzaak en het niveau van de Voorzieningen. Kunnen er voorzieningen vrijvallen, of zijn er concrete en specifieke aanleidingen om een nieuwe voorziening te vormen?

Meerjarenonderhoudsplan (MOP)

In het najaar van 2015 wordt voor de scholen een nieuw Meerjaren onderhoudsplan opgesteld

Financiële kengetallen

De hoogte en de ontwikkeling van de financiële kengetallen (zie tabel hierna) vormen een graadmeter voor de financiële stabiliteit van de stichting.

Ex ante (vooraf) worden de Meerjarenbegroting en Jaarbegroting getoetst aan deze doelstellingen.

Ex post (achteraf) vindt toetsing plaats in de kwartaalrapportages en de Jaarrekening.

	Kengetallen*	SCHOLENGROEP		OCW norm
		Ondergrens	Bovengrens	
	BALANS			
1	Solvabiliteit 1 in %	20%	<50%	nvt
2	Liquiditeit (current ratio)	1	3	0,5-1,5
3	Weerstandsvermogen excl. MVA	Afhankelijk risicoprofiel; minimaal 15%		>5%<20%
4.	Kapitalisatiefactor in %	35%	60%	35-60%
5.	Investerings in % afschrijvingen	75%	100%	nvt
	Exploitatie			
6.	Rentabiliteit	0%	5%	>0
7.	Personele lasten/totale lasten	70%	80%	nvt
8.	Materiële lasten/totale lasten	30%	20%	nvt

* Voor de definitie van de kengetallen wordt verwezen naar bijlage 1

Er wordt in het najaar van 2015 nog een bandbreedte bepaald voor de verhouding van de kosten m.b.t. het primair versus secundair proces.

Ter realisatie van het Financieel beleid is de Planning & Control cyclus ingericht (Zie document Planning en Control cyclus, 15 maart 2015)

In de meerjarenbegroting, Jaarbegroting en de jaarrekening is het verloop van de kengetallen zichtbaar.

4.2 Tactisch / Operationeel financieel beleid

De volgende beleidsregels worden gehanteerd:

- o Sluitende exploitatie (baten=lasten), tenzij:
 - o het goedgekeurde Strategisch beleidsplan keuzes bevat die tijdelijk tot een negatief exploitatieresultaat leiden
 - o de groei van het aantal leerlingen voorfinanciering noodzakelijk maakt
- o Voorzieningen en reserves mogen nooit negatief zijn
- o Nieuwe uitgaven (exploitatie, investeringen) groter dan € 4.000 en met een meerjarig karakter, moeten financieel onderbouwd zijn met behulp van een business case
Een business case dient om de kosten en baten van een voorgenomen beslissing tot aanschaf van goederen of diensten, te onderbouwen.
- o Ten behoeve van groot onderhoud wordt jaarlijks, gebaseerd op het Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) een vast percentage toegevoegd aan de voorziening Groot Onderhoud toegevoegd
- o Elke school beschikt over een onderhoudsprogramma dat elke drie jaar door een extern bureau wordt geactualiseerd en door de rector / schooldirecteur c.q. bestuurder wordt goedgekeurd.

In de jaarlijkse Kaderbrief worden nadere actuele aanwijzingen gegeven voor het opstellen van het Jaarplan/de Jaarbegroting

5. Randvoorwaarden

De Scholengroep is voor het voeren van haar financieel beleid en bij de besteding van de overheidsmiddelen niet geheel vrij.

Er gelden, zoals voor alle scholen van voortgezet onderwijs, generieke kaders, randvoorwaarden voor het financiële beleid, de besteding van middelen en de verantwoording en het toezicht hierover.

Voor het realiseren van de financiële doelstellingen moet rekening worden gehouden met de volgende externe en interne randvoorwaarden

5.1 Externe randvoorwaarden

Richtlijnen Jaarverslaglegging (RJO) en Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen

Het staat de Scholengroep vrij de financiële administratie, binnen bepaalde kaders, naar eigen inzichten in te richten.

Vanaf het verslagjaar 2008 geldt voor de inrichting van de jaarrekening en het jaarverslag van alle bekostigde onderwijsinstellingen de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO). Deze sluit aan op de inrichtingsvereisten van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (BW2/RJ). De RJ-bundel bevat allerlei hoofdstukken met aanwijzingen over de inrichting van de jaarrekening en het jaarverslag (bestuursverslag)

Principes van rechtmatigheid en doelmatigheid

Bij het aanwenden van de Rijksbekostiging en de overige overheidsbaten moeten de middelen zodanig aangewend worden dat deze in overeenstemming zijn met de geldende regels en besluiten. Kosten en baten dienen overeen te stemmen met wettelijke regelingen en verordeningen (rechtmatigheid)

De controle op deze financiële rechtmatigheid wordt uitgevoerd door de externe accountant.

Tevens is het van belang dat met zo weinig mogelijk geld of tijd, zoveel mogelijk resultaat wordt bereikt (doelmatigheid)

Extern toezicht door Onderwijs inspectie

Scholen mogen geen publieke middelen inzetten voor private (commerciële) activiteiten. De controle hierop uitgevoerd door de externe accountant.

De onderwijsinspectie (Rekenschap) toetst onder meer of de regelgeving met betrekking tot de scheiding publieke- en private middelen juist wordt nageleefd.

5.2 Interne randvoorwaarden

Accounting principles

De accounting principles vormen de grondslagen voor de resultaatbepaling en de waardering van activa en passiva.

De Scholengroep kan eigen keuzes maken in het bepalen van bijv. afschrijvingspercentages van aangeschafte hulpmiddelen zoals bijv. ICT apparatuur, meubilair, leermiddelen, e.d.

Deze keuzes zijn vastgelegd in het Handboek Accounting Principles.

De externe accountant ziet o.a. toe op een bestendige gedragslijn.

Treasury Statuut

Het beleid hoe om te gaan met de financiële middelen is vastgelegd in het Treasury Statuut (concept versie juni 2015) Het Statuut geeft antwoord op vragen als hoe zorgen we voor een effectief en efficiënt betalingsverkeer, hoe waarborgen we de financierbaarheid op korte en lange termijn, hoe beheersen we de financiële risico's, etc.

Scholengroep Procuratieregeling

Sinds maart 2015 is een nieuwe Procuratieregeling van kracht geworden die regelt wie over welke budgetbevoegdheid beschikt (en in welke mate), wie facturen mag accorderen, wie bestellingen mag plaatsen, contracten mag tekenen, enz.

Bijlage Kengetallen

Hierna is de bepaling van een aantal kengetallen opgenomen

Solvabiliteit 1 (%)

Eigen vermogen / totale vermogen

Liquiditeit

Vlottende activa gedeeld door vlottende passiva

Weerstandvermogen

Eigen vermogen -/- materiële vaste active / totale baten

Kapitalisatiefactor

Balanstotaal-/- gebouwen) / totale baten

Rentabiliteit

Exploitatieresultaat gedeeld door totale baten